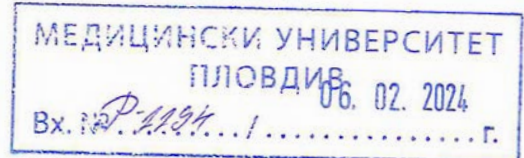

ДО
НАУЧНОТО ЖУРИ НА МФ ПРИ МУ - ПЛОВДИВ
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОНЕН
ТРУД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И
НАУЧНА СТЕПЕН "ДОКТОР"

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. Д-р Николай Николов, дм
МБАЛ „Сърце и мозък”, Плевен
Клиника по ревматология

На основание заповед № Р383/29.01.2024 на Ректора на МУ - Пловдив съм назначен за член на Научно жури за присъждане на образователна и научна степен "Доктор" в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление: 7.1. Медицина, докторска програма "Ревматология"

Автор: Д-р Стефка Каменова Нейчева

Катедра: Пропедевтика на вътрешните болести „ Проф. Д-р Антон Митов“
на МФ при МУ - Пловдив

Тема на дисертационния труд:

**КЪМПЛАЙНС И ПЕРСИСТЕНС КЪМ ТЕРАПИЯ С БИОЛОГИЧНИ СРЕДСТВА ПРИ
ПАЦИЕНТИ С РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ СРЕД БЪЛГАРСКАТА
ПОПУЛАЦИЯ**

Научен ръководител:

Доц. Д-р Росица Валерива Каралилова, дмн

Общо представяне на процедурата

Представеният ми комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Процедурата за придобиване на ОНС "Доктор" в МУ – Пловдив и включва всички необходими документи: автобиография в европейски формат, копие от диплома за магистър, дисертационен труд, автореферат, списък и ксерокопия на научните публикации по темата на дисертацията.

Документите отговарят на изискванията за изпълнение на процедура по защита на дисертационен труд.

Темата на дисертационния труд е изключително актуална. Все по-широкото навлизане на биологичните средства за лечение на ревматологичните заболявания, високата им цена и безспорна терапевтична ефективност налага необходимостта да бъдат оценени факторите, повлияващи придържането на пациентите към предписаното лечение. Изследването е свързано с проучване къмплайънса и персистенса на пациентите към назначената от ревматолога биологична терапия, което до голяма степен предопределя ефективността на лечението, активността на болестта и изходът от заболяването. Литературният обзор е добре структуриран, информативен и достатъчно изчерпателен. Написан е в достатъчен обем и показва много добра осведоменост на дисертанта.

Направен е добър анализ на факторите, повлияващи проблема и връзката им с болестната активност, качеството на живот и функционалния статус на пациента.

Публикуваните по тази тема данни в световната литература са противоречиви и трудни за съпоставяне поради различните методи, които се използват за оценка, както и различните биологични средства, които се сравняват. Малко са източниците, които правят анализ за придържането към такъв голям брой биологични медикаменти. До момента не е правена връзка между факторите повлияващи къмплайънса/персистенса към биологична терапия при пациенти с ревматоиден артрит и функционалния статус/качеството на живот при пациентите с това възпалително - ставно заболяване.

Дисертантът е проучил добре същността и актуалността на проблема, представил е разбираемо и логично литературния материал.

Целите са точно и ясно формулирани, и научно обосновани.

Задачите следват логично поставените цели. Броят на участниците е достатъчен, за да бъдат изпълнени поставените задачи и за достигане на статистическа достоверност на резултатите. Включващите и изключващи критерии, използвани за подбора на пациенти в клиничното проучване са зададени коректно, съобразени са с особеностите на българската популация и са в съответствие със световните препоръки за лечение с биологични болест-модифициращи антиревматични средства (ББМАРС).

Материалите и методите са точно подбрани и адекватно насочени към всяка от поставените задачи. Протоколът на провеждане на клиничното изпитване е детайлно описан, както и хронологията на участие в изпитването.

Дисертационният труд съдържа 139 страници, 90 таблици и 15 фигури. Структуриран е съобразно изискванията на МУ - Пловдив и съдържа следните раздели: Заглавие (1стр.); Съдържание (1 стр.); Често използвани съкращения (2 стр.); Въведение (2 стр.); Литературен обзор (25 стр.); Цел и задачи на проучването (2 стр.); Материали и методи (9 стр.); Резултати (82 стр.); Изводи (1 стр.); Препоръки (1стр.); Приноси (1 стр.); Научни публикации (1 стр.); Библиография (12 стр.), съдържаща 158 източника, от които 3 на кирилица и 155 на латиница. Фигурите и таблиците са с високо качество.

Въведението е ясно формулирано и отразява насоките на разглеждания проблем и необходимостта от неговото разработване.

Литературният обзор е изчерпателен, актуален и насочва към целите и задачите на дисертационния труд. Написан е в достатъчен обем и показва много добра осведоменост на дисертанта, както е показано по-горе в раздел 4.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и отговаря на поставените задачи.

Разделът "*Материали и методи*" е подробен и последователно разработен. Изследвани са общо 268 лица със серопозитивен РА, от които 179 пациенти, отговорили на включващите и изключващите критерии, са участвали в изследователския проект. Болните са разделени в кохорти по възраст, пол, давност на заболяването, вид прилаган биологичен медикамент, комбинирана терапия с МТХ и ББМАРС/монотерапия с ББМАРС и предишна експозиция на ББМАРС. Подробеностите са посочени в раздел 5 на рецензията.

Резултатите по задачите са ясно представени и добре онагледени от таблици и фигури. Описани са обстойно използваните методи и резултатите от статистически анализи. Извършено е проследяване не само между факторите, повлияващи придържането към различните класове биологични медикаменти, но и е направена важна връзка с качеството на живот и функционалния статус на болните.

Обсъждането на резултатите съпоставя логически резултатите, направени на базата на собствените наблюдения и изследване с тези, докладвани в световната литература. Противоречивите резултати и особеностите на българската популация пациенти са основание за написване на дисертационния труд.

Изводите са ясно формулирани както за всяка отделна задача, така и общо за проучваната тема на труда.

Д-р Стефка Нейчева задълбочено и изчерпателно изследва къмплайънса и персистенса към различните класове и подкласове биологични медикаменти сред българската популация пациенти с РА, изследва факторите, които биха имали влияние върху придържането към назначеното лечение.

Дисертационният труд има безспорна научна и приложна стойност. Приемам приносите така както са формулирани от Д-р Стефка Нейчева - 2 с научноприложен характер и 2 с научнотеоритичен характер.

Броят на научните трудове покрива количествените критерии, заложиени в Правилника на МУ - Пловдив. Във връзка с дисертацията са представени 3 публикации - 1 в чуждестранно списание с **IF2022 - 4.0** и 2 в национални списания. Във всички статии и съобщения д-р Нейчева е първи автор.

Авторефератът съдържа 54 страници и представлява обобщение на дисертационния труд и дава възможност за нагледно и достатъчно пълно запознаване с целите, задачите, резултатите, дискусията, изводите и приносите на труда. Отразява основните резултати, постигнати в дисертацията. Онагледен е добре с таблици и графики.

Нямам критични бележки и препоръки към дисертационния труд.

Заклучение

Представеният дисертационен труд на тема „ Комплаънс и персистенс към терапия с биологични средства при пациенти с ревматоиден артрит сред българската популация ” е актуално и задълбочено комплексно проучване с ясно формулирана цел, задачи и резултати с оригинален принос в съвременната ревматология. Темата на дисертацията е недостатъчно изследвана в България, а получените резултати са с научни и практически приноси в ревматологията у нас и в чужбина.

Дисертационният труд отговаря напълно на Закона за развитие на академичния състав в Р. България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ – Пловдив.

Поради гореизложеното давам своята положителна оценка за присъждане на образователна и научна степен "Доктор" на д-р Стефка Каменова Нейчева.

01.02.2024г.

Плевен

Проф. Д-р Николай Николов дм

